

NÅR KVÆGETS GRÆSNING ØGER BIODIVERSITETEN

Naturpleje med kvæg skal efterligne de naturlige forhold
mest muligt for at øge biodiversiteten. Det kræver en anderledes tankegang.

NATURPLEJE MED GRÆSENDE kvæg er et meget vigtigt element i forhold til at holde arealerne lysåbne. Men hvordan kan vi øge biodiversiteten på naturarealerne? Det arbejder vi med i projektet Den Gode Afgræsningsplan, og her er det tydeligt, at vi skal lære at tænke anderledes end førhen.

Udpeg de mest værdifulde arealer

Det er vigtigt at få et overblik over hvilke områder, der rummer muligheder for at skabe en større artsrigdom. Mange truede planter trives bedst, hvor der er næringsfattigt eller med meget fugt. De vil som regel blive udkonkurreret af græs, når der er mange næringsstoffer i jorden. En næringsrig eng vil derfor være svær at gøre mere artsrig, selv om man sænker græsningstrykket. Her handler det om at fjerne næringsstoffer med flere dyr på arealet evt. kombineret med slæt.

Variation giver grundlag for større artsrigdom, f.eks. hvis der er områder med træer og buske eller våd og tør bund. Tænk på, at det oftest er i overgangszonerne mellem forskellige typer vegetation, at de truede arter har de bedste vilkår. Tjek HNV og bioscoren på dit areal og få hjælp med et Naturtjek eller en dialog med kommunens biologer.

Overgræsning sulter insekter

Jo flere blomstrende arter jo bedre. De giver føde til insekter og fugle. Overgræsning forringer blomsternes vilkår, og en faktor her er formentlig, at støt-ebetingelserne fordrer højt græsningstryk. Det naturlige græsningstryk for danske naturarealer ligger mellem 70 og 250 kg dyr/ha. Det vil sige i et intakt økosystem, der er upåvirket af mennesker og typisk med helårsafgræsning. Græsningstrykket planlægges efter, hvor næringsrige arealerne er, og hvor lang græsningssæsonen er. Et skøn vil være et græsningstryk på højst 300-500 kg dyr pr. ha ved afgræsning i sommerhalvåret. Meget næringsrige arealer kan tåle lidt flere dyr og meget næringsfattige arealer væsentligt færre dyr. Disse skøn er væsentligt lavere, end man tidligere har anbefalet.

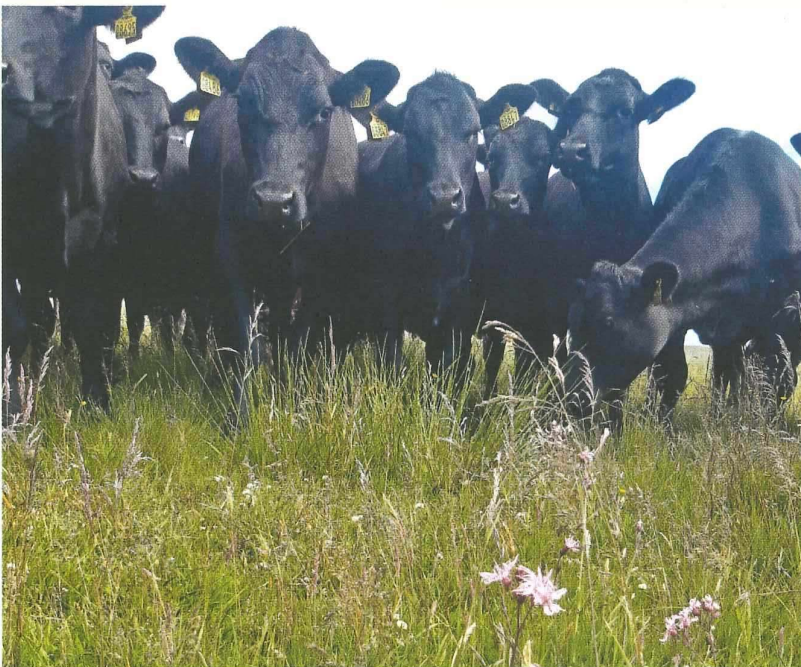


Foto: Kirstine Flintholm Jørgensen

Græsning med kvæg kan øge biodiversiteten på naturarealer. Det er en svær balance, da det kræver et højere plantedække om sommeren, men også lys og luft til nye spirer om foråret.

●
Det naturlige græsningstryk for danske naturarealer ligger mellem 70 og 250 kg dyr pr. ha

Fri for førne

Når græsningstrykket sænkes, er der risiko for, at der efterlades et tæppe af visent græs, kaldet førne. Det hæmmer væksten af nye planter og går i stor stil ud over de blomstrende urter, der ikke får lys nok til at spire. Ved helårsgræsning vil dyrene æde førne og ved fra

træer og buske i vintermånederne. Målet er en kort vegetation, hvor urterne er under 10 cm omkring 1. april, og hvor vegetationen er åben, så jordoverfladen kan skimtes. På den måde kan de blomstrende urter få et forspring, inden græsserne bliver for dominerende.

Udvidet græsning

Mange steder er helårsafgræsning ikke en mulighed. Her må vi prøve at opnå målet på en anden måde. Det kunne f.eks. være ved at udvide græsningssæsonen - måske ved at lade nogle af dyrene blive på arealerne længere eller binde nogle ud tidligere, men så dyrene er væk fra arealerne fra december til februar. Det kræver ekstra management.

På sigt skulle kravene for plejegræstilsagn gerne blive mere fleksible, så det bliver nemmere at tilgodese biodiversiteten - og måske med mulighed for et effektbaseret tilskud. ●

**AF KIRSTINE FLINTHOLM
JØRGENSEN,
CENTER FOR FRILANDSDYR**